

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetési díj: Háromhásos petisor egyszeri hirdetés 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 60 fill. Nyilvánt. minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör» hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjesen, Fő-utca 59-ik szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete. Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Társalgó-esték.

A Széchenyi-kör zene- és képzőművészeti szakválasztmányja október hó 13-ikán tartott ülésében egy oly kérdéssel foglalkozott, mely nem csupán e szakválasztmány működésének kiterjesztését, a Kör által eddig is nyújtott s az önművelésre oly nagy horderővel bíró eszközöknek intenzívebb kihasználását, hanem egyúttal városunk társadalmi életének egészséges alapon való még továbbfejlesztését is hivatva lesz előmozdítani.

A szakválasztmány ugyanis azt a nagyfontosságú határozatot mondotta ki, hogy az igazgató-választmánynak leendő bejelentés után s kétségtelenül remélhető helyeslése mellett már a most kezdődő köri évad folyamán a zene- és képzőművészeti szakválasztmány alapszabály- s ügyrendszerű feladatának s hatáskörének megfelelő hetenkénti társalgó-estéket fog rendszeresíteni. A társalgó-esték a hétnek meghatározott napjain, állandó órákban a Kör olvasó- és zenetermében tartatnának.

Mielőtt ez esték céljának ismertetésére s méltánylására térnénk át, előzetes tájékoztatás céljából röviden csak annyit jegyzünk meg, hogy ez esték, rendszeres műsor előzetes megállapítása nélkül s minden feszélyezettség kiküszöbölése mellett akként rendeztetnének, hogy a résztvevő köri tagok a Kör asztalán bőszégesen található szellemi termékek igénybevételével, főképen a magyar nemzeti zene koronkénti fejlődésének ismertetését, a képzőművészeteknek lehetőleg szabad előadásban leendő kultiválását tűznék ki feladatuk.

Hogy mi a célja a zene- és képzőművészeti szakválasztmány ez újabb akciójának, azt leginkább az eszme felvetésének indító-okaiból ismerhetjük meg.

Köztudomású, hogy a Széchenyi-körnek jelenlegi fejlettségi foka messze túlhaladja azokat a reményeket, melyek e kulturegyesületnek lánglelkű megalapítóját s munkásait áthatották akkor, a mikor a Kör szervezésének felépítése,

a szakválasztmányok hatáskörének s feladatának körvonalozása forgott szóban. Ennek a fejlődésnek legmeggyőzőbb bizonyítéka az, hogy pl. a zene- és képzőművészeti szakválasztmány estéi annyira látogatottak, hogy a rendelkezésre álló nagyterem is alig képes az igényeket kielégíteni. Általában ez esték alig elegendők a megsokasodott kortagok igényeinek kielégítésére.

Másrészt a Kör az intenzív működéshez szükséges s jóllehet rendelkezésre álló erőforrásokat a közművelődés érdekében immár alig képes az eddigi keretek között teljes mértékben értékesíteni. Nagyon is szükséges volna, hogy a kortagoknak mintegy megkönynyítsék a Kör kötelékében való önművelés, a zene- és képzőművészetek kultiválása.

De van még egy másik indoka is annak, hogy a zene- és képzőművészeti szakválasztmány működési körét a jelzett irányban kiterjessze. Az eddigi zeneesték ugyanis oly fényes és műértő közönség előtt folynak le, hogy a rendezőség kiválóbb s elismert erők megnyerésével képes csak a Kör magasabb hivatásának s előnyös renomméjának megfelelő műsor összeállítását biztosítani. Már pedig zeneműkedvelőinkben fokozatosan csökken a vállalkozási kedv; a fokozott igényekkel szemben mindinkább tartózkodnak a nyilvános kritikának kitenni képességüket.

A jóindulatú kritika elől pedig nem lehet elzárkózni; nem is szabad. Ettől a kritikától azonban nem volna mit tartanunk akkor, ha a társalgási órák rendszeresítése esetén mintegy előiskolát nyitnánk a tehetséges kortagoknak a nagy nyilvánosság előtti szereplés kellékeinek elsajátítására. Csakis így lehetne a nagy nyilvánosság érzékeny kritikájával leláncolt ambíciózt felkelteni, szabad szárnyalását elősegíteni s a társalgó-esték baráti, feszélyezetlen szűk körében a szunnyadó tehetségek nemes versenyt meghonosítani.

A legközelebb megvalósítandó tervnek vázlatos megvilágítása után el nem hallgathatjuk,

hogy ez újítás életbeléptetésének s várható sikerének mily üdvös hatása lehetne társadalmi viszonyaink abnormitásainak, az indokolatlan elzárkozottságnak, legtöbbnyire csupán az érintkezés hiánya által előidézett félreértéseknek csökkentésére, idővel teljes kiküszöbölésére. Tudjuk jól, mily nagy szükség volna erre nálunk is s ez okból is a zene- és képzőművészeti szakválasztmány által felvetett eszmét a mikor örömmel üdvözöljük, egyúttal a siker biztosítása céljából a legközelebb megkezdődő társalgó-esték hathatós támogatására, látogatására hívjuk fel intelligens közönségünk figyelmét. (—r.)

Vármegyénk és városaink.

Két nyilatkozat.

Kínos feltűnést keltett általában az a méltatlan támadás, a melyet a *Hazánk* című napilap folyó hó 18-iki számában vármegyénk árvaszéke és főispánja ellen intézett. Ebben az ügyben a következő két fontos nyilatkozatot látjuk szükségesnek mi is közzé tenni, hogy közönségünket ezek útján a kérdésben tájékoztassuk:

I.

A «*Hazánk*» című napilap tekintetes Szerkesztőségének Budapestén.

F. évi október 18-ikán 250. számában a «Sárosi árvaszék botránya» cím alatt megjelent hírlapi közlemény folytán kérjük az alábbi nyilatkozatnak lapjába való közzétételét.

Berthóty Béláné szül. Berthóty Jolán gondnoksági ügyében a tényállás, a melyet az árvaszéknél őrzött s bárkinek rendelkezésére álló ügyiratok az utolsó betűig igazoznak, röviden a következő:

Berthóty Béláné szül. Berthóty Jolán 1887-ik évi decemberben elítávozott férjének, Berthóty Béla berthóti birtokosnak házából, nála hagyta Elek és Gizella nevű gyermekeit és Schneider Gyula sírokat lakoshoz költözött, a kivel azóta törvényen kívüli viszonyban él. Berthóty Béla azonnal megindította neje ellen a tékozlás alapján való gondnokság alá helyezési eljárást s egyúttal a vagyonzárlat elrendelését is kérte. Az eperjesi kir. Törvényszék alaposnak találván a keresetet, elrendelte a zárlatot s utasította a nagy-vitézi birtok haszonbérletjéről, hogy az esedékes haszonbért ezentúl Sárosvármegye árvaszékéhez fizesse. A zárlati kezelés az 1888. év elejétől az 1894. év augusztus haváig tar-

AZ „EPERJESI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Hullatja szirmát . . .

Hullatja szirmát az őszi-róssa,
Tudom, nem lesz már több pásztoróra.

Kis kertecskémbe madár se szól már,
Az én galambom ki tudja, hol jár?

Ki tudja, hol jár az én galambom,
Őszi szellőtől híret se hallom.

Mint édes nyárból sugaras emlék,
Úgy jött tőle az üzenet nem rég.

S míg hulldogált a levél az ágról,
Úgy almodoztam a boldogságról.

Nincs már több levél virágon, galyon,
Levelet sem ír az én galambom!

Dr. Mikler Gusztáv.

Az eperjesi boszorkányok.

írta: Tarczai György.

A nagy utca emeletes házainak ólomkarikás ablaküvegén vérvörös fényvel tört meg a lenyugvó nap pirosuló világa. A föl és alá sétáló asszonyok, leányok egymásután befordultak otthonuk kapuján. A férfiak is lassankint elszédtek, a kik a hatalmas csúcsosív templom körül, a piac közepén, kisebb-nagyobb csoportokba verődve, diskurálással töltik el az időt vécsernye után, vasárnap délután. A falakkal és széles sáncz-árokkaal körülzárt város két kapuján seregestül özönlött kifelé a künlakó nép. Ábrahám, a város

komenciós majorosának a legénye, ügyet sem vetett arra, hogy itt a távozás ideje; pedig az alsó-kaputól jó órányi járásra esik tanyája s estharangszóval ismét a lábas-jóság körül kellene forgolódnia. A városháza kölépésőin néhány tisztoskorú egyszerű mesterember üldögélt; ezek beszélgetésének a hallgatásába mélyedt. Bolond híreken vitatkoztak; néhány előkelő polgár-asszony boszorkányság gyanújába keveredett, szenátorné s fiatal is nagyon köztük.

— Nem lehet az! — szól közbe önfeledten Ábrahám.
— Csirkényi az eszed ehez, — förmed rá Jeromos mester, az árok utcai kefekötő. A többiek gyanakodó tekintettel mérik végig a kotnyeles legényt. El is kergetik, ha keresztapja, Balázs mészáros, nem ül közöttük.

— Azt hiszed, — mormogja ez feléje fordulva — a boszorkányság csak arra való, hogy tehened tejét vegyék el praktikáival? Hogy arkánumain drága pénzen nyerészkedjék, a ki e mesteriséghez ért? Hogy a selyemben, bársonyban hivalkodók között nincs néber, a kinek ha férje vén, nem szívesen nyergeli meg s nyargal el hátán a sátánfajzat gyülekezetre?

A mészáros nagy ellensége volt minden előkelő polgárnak, szenátornak, a mióta ezek, — otthon is bővelkedvén borban, — a főbíróval élükön a vasárnapi korcsmázást betiltották. Szegény, de becsületes embernek azóta vajmi szomorú a vasárnapja. Társai is úgy gondolkoztak s az egyik most néhány patricius föl-sorolásába fogott, a ki vén fejjel sem riadt vissza a nőüléstől. Alig könnyített azonban szívén, Valter főbíró lépett ki a városháza kapuján nótáriusával, hogy a piac közepén sorakozó fegyveres mesterlegényeket végigmustrálja, a kik cézhenkint felváltva őrzik a város falait alkonyattól virradatig azóta, hogy híre terjedt a husziták határon való garázdálkodásának.

A lépcsőn gubbasztó mesteremberek tisztesség-tudóan fölemelkedtek. A majoros-legény is megemelte

süvegét s a midőn a fali-őrség pergő dobszóval megindult, elbúcsúzott ismerőseitől s az alsó kapu felé loholt . . .

Csillagfényes tavasi est volt, az égbolt nyugati szélén mind halványabb lett az alkonyat párja. A hegyek felől langyos szellő fújdogált s magával ragadván a mezei virágok illatát, mámorossá tette a kigyózó úton tovasiető Ábrahámot, a ki halkán füttyörészve, a major felé tartott. Hogy most már messze hoda mögött volt a város, a boszorkányok körül forgó gondolatai nem nyugtalanították többé lelkét. Ellenkezőleg, bohó gondolatok rajzottak föl benne, szeme elé idézvé a szép asszonyokat, a kiket a városban látott s a kik vén uruk mellett úgy élnek, mint a karóhoz kötött virág. Nincs sok boldogságban részük a cifra faragványos házakkal teleépített tornyos városban, a hol ha megfordul, az ő szívet is mintha összeszorítanák a kemény paragrafusok, a melyek szigorúságától föl sem lélegezhetik a jóvérű polgár. A jó erkölcsökön pallossal örködnek s nem csoda, ha nem lévén egyéb örögműk, az úri nők is a boszorkányságban keresnek vigasztalást s férjüket nyergelik meg, valahányszor messzibb éjszakai kóborlásra indulnak. A tisztas patriciusok aztán velőt hasogató fáradtságról panaszkodnak reggelként s itczéknél nyelik le Fabricius doktor erősítő dekoktumait, holott csak Szent György napján tépett lószőrrel kellene oldalbordájukat az ágyhoz kötőznök s nyugodalmuk volna.

A Szent László-hegye alján, a folyó innenső partján elterülő majorra mélységes csönd borult, mire oda ért Ábrahám. Betekintett az istállóba: a tehének alatt mindenütt friss alom volt. Istók, az ő szelid lelkű társa, most is korábban került haza nálánál s jámbor természetéhez híven, maga végzett el mindent, a helyett, hogy a folyó túlsó partján, a hegycsúcs házában lakó gazdájához panaszra ment volna. A könnyű vérű legény

tott, a mikor is a m. kir. Kúria Berthóty Jolánt tékozlás miatt gondnokság alá helyezte, az indokolásban különösen kiemelve, hogy a gondnokolt férjének házat elhagyván, egy idegen férfi házához költözött s érette nagyobb mérvű váltókötelezettséget vállalt, mely körülményben a m. kir. Kúria 5929—1894. számú ítéletében a tékozlás tényét ismerte fel.

A zárlati kezelés alatt az árvászek arra szorítottak, hogy a hasznóbér-jövedelmet beszédte, az akkortájt esedékessé vált regále-kártalanítást felvette s a nagyviteli birtokra nézve a hasznóbérszerződést megújította. Ezen gádzalkodás folytán s egy időközben eszközölt erdő-eladásból mintegy 5—6000 forint gyűlt össze az árvapénztárban. Berthóty Jolán — bár ehhez kétség-telenül joga lett volna — ezen időszak alatt az árvászekről pénzt egyszer sem kért. Hogy miért nem? — azt ő tudja. Az árvászek nem érezték magát indítatva, hogy Berthóty Jolánnak a zárlati kezelés tartama alatt hivatalból pénzt kínáljon, mert úgyis tudta, hogy szükségleteiről Schneider Gyula gondoskodik és hogy a gondnokolt egyébként is hitelét értéktesíti.

A gondnokság alá helyezés ténye azonban szükségessé tette, hogy Berthóty Jolán összes vagyoni és személyi ügyei teljes szabályozást nyerjenek. Meg is indultak e tekintetben a tárgyalások, melyeknek lefolyása után az árvászek 11,117—1895. sz. a. kelt végzésével minden kérdést szabályozott. Ezen határozat utóbbi többrendbeli módosulást szenvedett a felsőbb hatóságok részéről, míg végre ismételt pót-eljárások után a 24,732 1896., 12,316/97., 115,719/97. szám alatt harmadfokban hozott belügyminiszteri határozatok végleg rendezték az ügyet s azoknak hatálya alatt áll az ma is.

E szerint Berthóty Jolán, a berthóty ingatlan kezelését férjének, Berthóty Bélának volt kénytelen átengedni, a ki a birtok jövedelmét kiskorú Berthóty Elek és Gizella tartására fordítja, ellenben Berthóty Jolán a maga és Schneider Gyulával való együttélése alatt született, de a férje nevét viselő kiskorú Berthóty Gyula, Zsófia, Tibor, Helén és Elza eltartására évi 1000 ft járadékot kap az árvapénztárból; azonkívül pedig berendezkedés címén, egyszer s mindenkorra 1000 ft lett neki kifizetve. Ezen intézkedés oka az, hogy Berthóty Jolán vagyonának tiszta jövedelme csak évi 5—600 ftot tesz ki s hogy eltartására évi 1000 ft legyen fordítható, az évi jövedelmet a korábbi megtakarításokból kellett pótolni, valamint ezen tartalékból kellett fedezni a berendezkedési költséget és a gondnokolt különböző tartozásait, melyek között tekintélyes összegre rugnak azon bélyeg-leletek, melyek a Schneider Gyula által készített különböző beadványok után kerültek fel. A hatóságot, midőn a korábbi jövedelmet ki nem adta, azon tekintet vezérelte, hogy tékozlónak nagyobb összeget egyszerre nem lehet rendelkezésére bocsátani. Azért a korábbi megtakarításokat évenként a nagyobb járadék kiszolgáltatása által juttatja a gondnokolt kezébe.

Bármennyire okadatoltnak mutatkozik is a hatóság intézkedése, Berthóty Jolán, illetve Schneider Gyula abban megnyugodni nem tudott. Miután rendes felebezési úton célt érni nem tudott, miután gondnokság megszüntetését újabb is megkísérelte és célt nem ért, mert a kassai kir. törvényszék, mint delegált polgári bíróság 830 1899. sz. jogerős ítéletével a gondnokság további fentartását elrendelte, az akkor fennállott *Sárosvármegyei Közlöny* hasábjain a hírlapi megfélemlítés eszközehez folyamodott, többrendbeli sértésekkel illetván Sárosvármegye árvászekét. Ennek folytán Sárosvármegye árvászeké Schneider Gyula ellen a kassai kir. törvényszék, mint sajtóbíróság előtt megindította a sajtópert. A kassai kir. törvényszék, mint sajtóbíróság, vizsgálóbírája Schneider Gyulát ezen és több más ügyből kifolyó bűnper során az 1898. év elején vizsgálati fogságba helyezte. A vizsgálati fogság ideje alatt felmerült annak szüksége, hogy Schneider Gyula elme-

beli állapota megfigyeltessék, minek folytán a budapesti gyűjtő-fogházba beszállított. Schneider Gyulát, a ki az összes beadványokért a felelősséget elvállalta, a budapesti gyűjtő-fogház orvosai, valamint az igazságügyi orvosi tanács *perlekedési tételben szenvedőnek és eszelelményeit ezen elmebajából elkövetetteknek nyilvánították.* Ennek folytán a kassai kir. törvényszék 8223 1898. sz. alatt kelt végzésével ellene a további eljárást beszüntette s szabadlábra helyezte.

A vizsgálati fogságból való szabadulása után Berthóty Jolán neve alatt újra beadványok kerültek az árvászekhez, melyekben a régi modorban a régi vádak foglaltatnak. Ezek folytán az árvászek megbízta a sároka járás főszolgabíróját, nyomatni a ki, hogy ki ezen beadványok szerzője? — egyúttal utasította a főszolgabírót, hogy azon esetre, ha Schneider Gyula a szerző, figyelje meg őt rendőrileg, hogy az igazságügyi orvosi tanács által megállapított elmebaja nem köz- vagy önzvényes-e, mely esetben az árvászeknek az 1877. évi XX. t. cz. 28. §-ának a) pontja értelmében hivatalos kötelessége a gondnokság alá helyezés eljárását szorgalmazni.

Ha azonban Berthóty Jolántól erednek a beadványok, ellene a k. b. t. k. 46. §-a alapján az eljárás indítsa meg.

Ez a száraz tényállás.

Ha a tisztelt Szerkesztőség kissé utána járt volna a dolognak, meggyőződők arról, hogy:

1. Sárosvármegye árvászeké nem tette tönkre, nem sikasztotta el, nem kezelte hűtlenül Berthóty Jolán vagyonát, de kezelte és kezeli úgy, a hogy ezt a gyám-ságról szóló törvény és a gondnokolt érdeke megkívánja.

2. Hogy visszatartott jövedelemtől nem lehet szó, mert hiszen a gondnokolt megtakarított jövedelmét az árvapénztárból havonként felveszi.

3. Hogy az árvászek a gondnokság ideje alatt nem tartozik a gondnokoltnak számolni, de igenis a gondnok számol évenként az árvászeknek. Gondnokoltnak joga csak arra szorított, hogy a gondnokság megszűnése után egy év alatt a keresetet a gondnok s a gyámhatóság tagjai ellen megindíthassa; így rendelvén azt az 1877. t. cz. 137. §-a.

4. Hogy az árvászek az ellene irányuló hírlapi támadások folytán nagyon is kereste a büntetőjogi megkorlátást, s igazán nem tehet róla, hogy a bíróság nem találta bűnös, csak egy beszámíthatatlan elmebeteg, a ki a törvény értelmében büntetni nem lehet.

5. Hogy Berthóty Jolán a tekintetes Szerkesztőséget minden tekintetben tisztifikálta, a minek legcsattanósbabb tanúsága az aláírás, mert a nyílt levél írója törvény és jog szerint nem Schneider névül. Berthóty Jolán, de Berthótyné szül. Berthóty Jolán.

Ezek után szíveskedjék tudomásul venni, hogy Sárosvármegye árvászeké hivatalos reputációja érdekében a hírlapi közlemény szerzői ellen a sajtópert meg fogja indítani.

Eperjes, 1899. évi október hó 19-ikén.

Hazaifias tisztelettel

Úsz Antal,

Sárosvármegyei árvászekének elnöke.

II.

Nyilatkozat.

A *Hazánk* című napilap folyó évi október hó 18-ikán, 250-ik számában «A sárosi árvászek botránya» cím alatt a miniszterelnök úrhoz intézett nyílt levelet tesz közzé s ehhez kommentárt ír vezércikkben.

A sárosvármegyei árvászeknek folyó évi október hó 19-ikén kelt s ugyanazon napon a *Hazánk* szerkesztőségéhez beküldött nyilatkozata közli a való tényállást s megvilágítja az egész ügyet.

Bár a sárosvármegyei árvászeknek eljárása nem szorul védelemre, mert annak kiváló működésére büszke az egész vármegye, ez úton is kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy az egész vád koholmány és rágalom, mit a világos tényálláson kívül a legjobban

— A víz fölött nem repülhetnek át, — villan föl lelkében a boszorkányokról szóló babona, — a hídon fognak átkelni nyugalommal!

A következő pillanatban hosszú libasor tör ki a fűzeshől. A minden ízében reszkető legény hirtelen kört von keresztváros botjával a földre maga köré s mikor így az ígézet ellen biztosítva érzi magát, kíváncsian mered tekintetével a hídra, a melyen egymás után vagy két tuczt liba tipeg feléje zöldes fényben izzó szemmel, rémesen jobbra-balra pislogva. Az első a hídvégére ér. Ábrahám nekibátorodik s szeges végű botját feléje sújtja. A többi veszett gágogással rebent föl. Dühösen a vakmerő legény felé iramodik. Ennek bűvös kövétől azonban visszariad a libahad s felborzolódo tollakkal, kiterjesztett szárnyakkal a levegőbe emelkedik. Mire Ábrahám ijedelméből felocsúdvá a magasba néz, ismét csak sötéten gomolygó felhőt lát. A levegőben továbbnyargaló boszorkányok egyre távolodó zenebonáján keresztül pedig mintha panaszos jajgatást hallana.

— Kik lehettek? — lihegi a vakmerő legény, ve-rejtéktől gyöngyöző homlokát törülgetve. S midőn a hídra lép, csörrenő kulcsesomóban botlik meg lába. Főlemeli: cifra művű kulcs mind, iratos borszalagra van fűzve, a földön pedig vércseppek nyoma látszik.

— Alighanem megsebeztem a főboszorkányt — mormogja a majeros-legény elégtlenül s miközben a formás kulcsokat vizsgálja, diadalmasan fölujjong:

— S alighanem szenátoré, a ki boszorkány ké-pében megsebeztem!

Másnap reggel tele volt a város a majeros-legény éjféli kalandjának a hírével. Ő maga vitte széjjel, a tejesbödönökkel, a melyekkel a majeros szekerén naponkint behajtat s a melyeket házról-házra hord. A piacon nagy lett a riadalom s a midőn a darabontok a vakmerő gyanút élesztő Ábrahámot a városházára

bizonyít az a körülmény, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium a kérdéses nyílt levélben említett 88,803. számú beadvány alapján ezen, már előbb belügyminiszteri döntéssel véglegesen befejezett ügyet tárgyalás alá vette, s azt tárgyalás után tudomásul vette.

A vármegyei árvászek máris megtette a megtorló lépéseket, magam pedig a személyemet s hivatali állásomat sértő közlemények miatt úgy a nyílt levél szerzője, mint a czikk írója s kiadója ellen, a holnapi napon teszem folyamatba a sajtóügyi eljárást.

Budapestben, 1899. évi október 20. ikán.

Kiváló tisztelettel

Szinyei Merse István,
Sárosvármegyei főispánja.

Értesülésünk szerint ez ügygyel a törvényhatóság október 23-iki közgyűlése is foglalkozni fog, mely elé az állandó-választmány egyhangulag hozott meleg határozati javaslatot terjeszt.

Városi közgyűlés. Eperjes sz. kir. város képviselőtestülete október 21-ikén d. u. 3 órakor közgyűlést tartott, melynek lefolyásáról, — tekintettel lapunk zártára, — jövő számunkban hozunk tudósítást.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Meghívó. Az «Eperjesi Széchenyi-kör» 1899. évi október hó 29-ikén (vasárnap) d. e. 10 órakor a Fekete Sas nagytermében, a magyar lant legelső mesterének s az «eperjesi költői verseny» legkiválóbb részesének: Petőfi Sándornak halála félszázados évfordulója alkalmából *Petőfi-ünnepet* rendez, a melyre Sárosvármegye művelt közönségét, ideszámítván az összes egyesületeket és testületeket is, mely tisztelettel meghívja Eperjes, 1899. október 7-ikén. *Berzevicsy Albert* s. k., a Kör védnöke; *Szinyei Merse István* s. k., a Kör elnöke. dr. *Horváth Ödön* s. k., a Kör titkára. Az ünnep sorozata az ünnepély alkalmával fog kiosztatni. Az ünnep után küldöttség helyezi el az «Erdei lak»-nál álló emlékoszlopon a Kör koszorúját, a közönség pedig megtekinti a Petőfi szállásánál szolgáló házba befalazott emléktáblát. Délután 2 órakor díszbead a Fekete Sas nagytermében. Este 1/2 8 órakor műkedvelői díszelőadás a városi színházban.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör» Petőfi-ünnepének m ű s o r a:

1. **Szózat.** Dallama Mester Károlytól. Női-kar. *Beér Ferencz* vezetése alatt éneklék az állami tanítónőképző intézet növendékei.
2. «**Petőfi emlékezete.**» Írta és előadja dr. *Berzevicsy Albert* v. b. t. t., a Kör védnöke.
3. **Dr. Beöthy Zsolt** a *vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter* képviselőtében üdvözlí a Kört.
4. **Dr. Heinrich Gusztáv** a *Magyar Tudományos Akadémia* képviselőtében üdvözlí a Kört.
5. **Beszéd.** Tartja dr. *Beöthy Zsolt*, mint a *Kisfaludytársaság* képviselője.
6. **Beszéd.** Tartja *Bartók Lajos*, mint a *Petőfi-Társaság* képviselője.
7. «**Petőfi.**» Írta és előadja *Endrődy Sándor*.
8. «**Petőfi Eperjesen.**» Írta és előadja dr. *Horváth Ödön*, a Kör titkára.
9. **Záró-beszéd.** Tartja *Szinyei Merse István*, a Kör elnöke.
10. **Hymnus.** Éneklí az «*Eperjesi Dalegylet*».

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Az eperjesi hölgyeknek a Petőfi-emléktáblára illesztendő koszorúja ügyében lapunk «*Hírek*» rovatában meleg felhívást közlünk. Ajánljuk ezt e helyütt is az illetékesek szives figyelmébe.

hurcholták, hogy ott szavainak bizonságát adja, a tisztos korú épület sötéten ástó csücsíves kapuja ellen valósgos ostromozt intéztek a durvább munkát űző mesteremberek. Csak a szenátorokat és a centumvireket engedte be az alabárdos őrség s Jeromos mester, a kefekötő, színéből kikelve nézett farkasszemet a darabant-haddal, Balázs mester pedig méltatlankodva hangoztatta:

— Persze az előkelő urak dolgához semmi köze a csücséleknek! Meglássátok, hogy suttymban csak övéik bőrének a megmentéséről fognak gondoskodni!

— A brist meg ösmeretlen személyek rágalmazásáért el fogják ítélni!

Balázs mester kontrázott imígyen szomszédjának s öblös szavának százzoros visszhangja kelt a tömeg morajában.

Főnn, a városháza emeleti tanácskozó-termében pedig ezalatt nyugodtan vallatták tovább a törvény elé idézett majeros-legényt. Valter főbíró felesége reggel betegen ébredt föl s a mily nagy szeretettel csüngött a fiatal asszonyon, ép oly türelmetlenül faggatta most Ábrahámot, a ki a nagyurak gyülekezete előtt bambán hebegve, levegő után kapkodott.

— Nem-e részeg állapotban támadtak látományaid? — kérdezte tőle jószágosan az első szenátor.

— Tégy bizonságot, vagy kintpadra vonatunk, — fakadt ki a főbíró ingerülten, mikor a legény erre ismét csak a libákká változott boszorkányok meséjének az elmondásába fogott. A törvényszolga kinyitotta a szomszéd szobába nyíló ajtót, hogy a hóhér után nézzen, mit megértven Ábrahám, hirtelen összeszedte magát. Csak most jutott eszébe a kulcsesomó, a melyet hajnalban övébe rejtett s miközben előszedte, szinte önkéntelenül gyűnyval e szavakra fakadt ajka:

— Ezt a megsebzett boszorkány ejtette el. Nyilván jó gazdasszony: az éjféli tánczra is magával viszi kulcsait.

elégedetten retesztelte el ismét az istálló ajtaját. A küszöbön heverő komondor felvakkantott. Ábrahám meg-simogatta s kamrája felé tért. Midőn azonban tekintete a hegyoldali házra esett, a híd felé fordult. Az egyik fejő-leány ablakán keresztül mécsesfény szűrődött át; alighanem reá vár, városi hírek után szomju-hozik: a gazda rossz kedvében vecsernyére sem engedte el aznap délután.

Ejfel felé járt az idő, mikor Ábrahám szeges végű botját a hóna alá csapva, a hegyoldalon lefelé visszavert. Kelet felől félképpel kibukkant a hold s sápadtan szerteömlő sugarában fölillantak a völgy ölében elterülő város távolba vesző, rézfedelű tornyai, mészkövekből összerótt fehér bástyái. A majeros-legény megvető pillantással nézett arafelé; eszébe jutott, hogy ha a falakon belül lakik, már nem egyszer a darabontok szedték volna le a mézet Őrsi csókos ajkáról. Itt künn minden szabad, még az is, a miért a városban pallos jár ki; csak a gazda meg ne sejtse. A hegyoldali ház felől kutyavonítás hallatszott. Ábrahám összeresztent. Nyomban rá ismét a város felé terelődött figyelme: a toronyóra éjfélt ütött; lágyan elmosódó hangjai remegve foszlottak széjjel az éjben, azután tompa túlkölés riant föl; a fali őrség éberségét bizonyító szakgatott jelek, a melyek mintha megbabonázták volna a levegőt; az éjszaka csöndje egyszerre tele lett titokzatos s egyre erősödő hangokkal. A majeros-legény riadtan sietett tovább s midőn ismét fölpillantott, gyökeret vert lába a rémséges meglepetéstől. A város felől felhőként gomolygó árnyak tűntek föl, száguldtak a Szent László-hegye felé a magasban, mint a fergeteg s a zürzavaros hangok vad zenebonája mind riasztóbban szűrődött alá a repülő csoda mehéből.

— A boszorkányok! — dadogta Ábrahám riadtan s a hegy lábán burjánzó bokrok mögé bújva, nézte, mint csap le a rémes felhő a túlsó parti fűzes mögött.

Az «Epe

s képző magyar verseny Petőfi-ün Eperjesen kör» és műkedve sora: I. Beér Fe tantónők lak.» Sza «Petőfi a Emil úr; Krayzell Aladár képek: Gábrél C Zoltán úr lányok: M Marianne János, Gl III. «Talp Barbósz G György, C Maszny G tanítóképző Gordonkán Márton úr Bertalan, I Jamniczky íj Lang M Aladár ura Tivadarné Petőfinék. Genius: G Thekla úrb Bethlenfalv az «Eperjes Elek úr.) 8. intézet dal páholy 4 f Ülőhely a lyen 1 ft. II. emeleti 50 kr. Kato 30 kr. Kar hálával fog Kezdeté es Jegyek elő ros úrnál.

A Pető nőség fogja Albert v. b. este megé temi nané közoktatás Kisfaludyt Magyar T mimiszteri Bartók Ló a Körnek rencses les Ferencz, A láthatólag Nagy öröm ményt, a u

A zer október h gyűlést ta Petőfi-ün

A szer takaróval vegyék. V alól karos

Kapkö verek; a ki mellét:

— Ma — mond idézzük, a

A vár nátorok, egymással terjedt s

rettegés h szive jószág kányságra ki e turp

Alig h tek, hogy tott be a annak a l

mire nagy s az assz

A sze eltemettél asszonyol

riban a r a városba gondolt; rünek a szonynak

hogy bo Eperjesen borszalag a város l

Az «Eperjesi Széchenyi-kör» díszelőadása. Az «Eperjesi Széchenyi-kör» magyar irodalmi, zene- és képzőművészeti- és színészeti szakválasztmányai, a magyar lant legelső mesterének s az eperjesi költői verseny legkiválóbb részesének emlékeztetőre tartandó Petőfi-ünnep alkalmából 1899. október 29-ikén (vasárnap) Eperjesen, a városi színházban, az «Eperjesi Széchenyi-kör» és a városi színházalap javára, jótékony célú műkedvelői díszelőadást rendeznek. A díszelőadás műsora: 1. «Egy gondolat.» Zenéjét szerzte Lányi Ernő. Beér Ferencz úr vezetése alatt éneklék: az állami tanítónőképző-intézet növendékei. 2. Petőfi: «Az erdei lak.» Szavalja: Maléter Erzsike úr. 3. Váradi-Kún: «Petőfi a Hortobágyon.» Melodráma. Szavalja: Szkalos Emil úr; zongorán, hegedűn és cimbalmon kísérik: Krayzell Rózsika úrné, Menesdorfer Bertalan és Stépán Aladár urak. A melodráma közben bemutatandó előképek: I. Petőfi álma. (Petőfi: Istók Zoltán úr; Genius: Gábrriel Gizella úrné.) II. Csárdajelenet. (Petőfi: Istók Zoltán úr; csárdásné: Grieger Tivadarné úrnő; magyar lányok: Mandics Ilonka, Szalay Mariska, Szmoligovics Marianne úrhölgyek; betyárok: Magyar József, Bodnár János, Lauf István, Hrabeczy Béla és Palka Pál urak.) III. «Talpra magyar.» (Petőfi: Istók Zoltán úr; ifjak: Barbósz Gergely, Bielek Aladár, Duda Árpád, Dudinszky György, Grosz Ferencz, ifj. Láng Mihály, Markó János, Maszny Géza, Zsiros Aladár urak s az ág. ev. koll. tanítónőképző-intézet növendékei.) 4. Petőfi-népdalok. Gordonkán, cigányzene-kíséret mellett játsza: Szemere Márton úr. 5. Petőfi-népdalok. Játszák: Menesdorfer Bertalan, Bánó Dezső, Buszek János, Droppa Samu, Janniczky János, Kalanda Gyula, Lavotha Ödön, ifj. Láng Mihály, Lihan Jenő, Szemere Márton és Stépán Aladár urak. 6. Petőfi-népdalok. Éneklék: Grieger Tivadarné úrnő és Magyar József úr. 7. Hódolás Petőfi-nek. Élőkép. (Hungária: Bánó Aladárné úrnő; Genius: Gábrriel Gizella úrné; Sárosvármegye: Bartunek Tekla úrné; Eperjes: Müller Bertalanné úrnő; Bártfa: Bethlenfalvy Évi úrné; Kis-Szeben: Irányi Erzsike úrné; az «Eperjesi Széchenyi-kör» személyesítője: Berzeviczy Elek úr.) 8. Himnusz. Éneklék az ág. ev. koll. tanítónőképző-intézet dalkara. Helyárok: Földszinti és I. emeleti páholy 4 frt. Személyjegy a tulajdonpáholyban 1 frt. Ülőhely a földszinti kőrszekén és az I-ső emeleti erkélyen 1 frt. Másod r. kőrszek 80 kr. Zártszék 60 kr. II. emeleti páholy 2 frt. Ülőhely a II-od em. erkélyen 50 kr. Katona- és deakjegy a II. em. erkélyállóhelyre 30 kr. Karzat 20 kr. A rendezőség minden felülfizetést hálával fogad s azokat a hírlapok útján fogja nyugtázní. Kezdeté este 1/2 8 órákor. Pénztárnyitás este 6 órákor. Jegyek előre válthatók Kósch Árpád egyleti pénztáros úrnál.

A Petőfi-ünnepen, mint értesülünk, számos kitűnőség fogja szerezni a Körünket. Dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. védnökkel együtt fognak okt. 28-ikán este megérkezni dr. Beöthy Zoltán min. tanácsos, egyetemi tanár, ki dr. Wlassics Gyula v. b. t. t., vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztert képviselni fogja s a Kisfaludy-Társaság képviselőjében is résztvevő. A Magyar Tudományos Akadémiát dr. Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, a Petőfi-Társaságot Bartók Lajos alelnök képviseli. Érdekes vendége lesz a Körnek Endrődy Sándor is, kinek szavallatát is szerezés lesz Körünk hallani. Jelen lesznek: Herczegh Ferencz, Alexander Bernát és Rakosi Viktor is. Előreláthatólag még más kiváló vendéghez is lesz szerencsénk. Nagy örömmel hozzuk ennek híret, mint oly körülményt, a mely már előre biztosítja ünnepélyünk sikerét.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány október hó 13-ikán dr. Mikler Károly elnöklété alatt gyűlést tartott, mely elsősorban az október hó 29-iki Petőfi-ünnepel foglalkozott s örömmel vette tudomá-

A szenátorok kíváncsian állottak föl, hogy a hímes takaróval bevont asztalra tett kulcsesomót szemügyre vegyék. Valter főbíró halálra sápadtan rugta ki maga alól karosszékét: az ő feleségének a kulcsai voltak. Kapkodó viselkedése láttára fölzúgtak a centumvirek; a kemény ember erre büszkén düllesztette ki mellét:

— Maglyán kárhozzék el, ha bűnösnek bizonyul, — mondta erős hangon. — Azokat is törvény elé idézzük, a kik ellen a kámpadon vallani fog!

A városházán rettenetes kavargás támadt, a szenátorok, a centumvirek heves disputába elegyedtek egymással a váratlan fordulat híre a piaczon is elterjedt s az egyre növekedő tömegben fogvaczogató rettegés harapódzott el. Ha a főbíró szépségénél és szive jóságánál fogva egyaránt híres neje is boszorkányságra vetemedett, ki lehet biztos afelől, nem sülle ki e turpisság saját életépárjáról is?

Alig hogy a poroszlok Valterné asszony után mentek, hogy törvény elé idézzék, Fabricius doktor rontott be a tanácskozó-terem ajtaján. A főbíró után jött annak a hírével, hogy felesége keblén megszurta magát; mire nagy későn utána küldött, megüskösödött a sebe s az asszony szemeláttára meghalt...

A szeszjó elszéledt. Az asszonyt titkaival együtt eltemették. Valter főbíró szegényében elbujdosott. Az asszonyok, öregek és fiatalok egyaránt pediglen akkoriban a rendesnél is nagyobb becsületnek örvendtek a városban. A boszorkányok üldözésére senki sem gondolt; veszedelmes játék ez, ha nem véletlenül kerülnek a kelepcczébe: jobb, ha kedvére járnak az aszszonynak, valahány csak van, míg ki nem sülle róla, hogy boszorkány. Azóta senkire sem sülle ki e bűn Eperjesen, a libák képében megjelent boszorkányok borszalagra fűzött kulcsesomóját azonban ma is őrzik a város levelestárában.

szul, hogy az ünnep rendezésében mily jelentős szerepe jut a zene- és képzőművészeti szakválasztmányoknak. Majd megállapította a gyűlés a folyó évi zeneesték napjait s e szerint november hó 15-ikén, november 29-ikén s december 13-ikán lesznek a zeneesték. Elnök indítványára kimondotta végül a gyűlés, hogy november hó 15-től kezdődőleg minden hétnek egy napján a Kör olvasó- és zenetermében társalgó-estéket rendez, melyen a megjelenők a zene- és képzőművészetek körébe vágó tetszészerinti előadásokkal szórakoztatnák a résztvevőket. Ezzel a kérdéssel foglalkozik lapunk mai számának vezércikke. Annak idején pedig a Kör hivatalos lapja részletesebb felhívást fog közzétenni.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör» gyűjtése a Petőfi-házra.

III. Kimutatás.		Kor. níl.
Kubinyi Albertné	4	—
Krayzell Aurélné	4	—
Horváth Ödönné	2	—
Oszwald Károlyné	2	—
Müller Bertalanné	2	—
Rosenberg Theofilné	2	—
Schmidt Gyuláné	2	—
Schmidt Ilona	2	—
Szmoligovics Szilárdné	2	—
Kőrösy Györgyné	2	—
Szlávik Mátyásné	2	—
Oszwald Tivadarné	2	—
Földi Manóné	2	—
Propper Adolfné	2	—
Mikler Károlyné	2	—
Horváth Gusztávné	2	—
Grieger Tivadarné	2	—
Tahy Józsefné	2	—
Raisz Viktorné	2	—
Holénia Gyuláné	1	—
Horovitz Simonné	1	—
Englender Emilné	2	—
Teörös Józsefné	2	—
Bielek Lászlóné	2	—
Uhlarik Mátyásné	2	—
Ruby Józsefné	2	—
Zubriczky Teofánné	2	—
Kovaliczky Mihályné	2	—
Raisz Edéné	2	—
Tuhrinszky Károlyné	2	—
Szénássy Sándorné	1	—
Dúzs Mariska	2	—
Csatáry Zsigmondné	2	—
Molnár Mária	2	—
Jármay Béláné	2	—
Villecz Kamil	2	—
Uhlarik Mátyás	10	—
Schlott Gyula	2	—
Tragor József	3	—
Fekt Ferencz	2	—
Tahy József	4	—
Dobay Béla	2	—
Dessewffy István	2	—
Baán Géza	4	—
Krémer Adolf	2	—
Rakovszky Elek	2	—
Répássy György	5	—
Kotradov Mihály	10	—
Összesen:	121	—
A II-ik kimutatás	228	—
Együtt:	349	kor.

Az Országos Képzőművészeti Társulat levele a képkiallítás ügyében. «Igen tisztelt Elnökség! A társulatunk által Eperjesen, a Széchenyi-kör építés alatt rendezendő múkiállítás tárgyában van szerencsénk a tek. Elnökségnek nagybecsű tudomására hozni, hogy Basch Gyula festőművész úrnak a tervezett kiállítás helyiségeiről betervezett jelentését úgy kiállítási bizottságunk, mint igazgatóságunk megelégedéssel vette tudomásul. Mielőtt már mostan az utolsó lépést a kiállítás rendezésének idejéig a tek. Elnökséggel egyetértőleg megállapítanók, kötelességünknek tartjuk a tek. Elnökséget értesíteni, hogy miután társulatunk anyagi ereje itt a központban is a legkülönfélebb irányban szinte túlságosan igénybe van véve, a kiállítás rendezésére csak abban az esetben vállalkozhatnánk, ha Eperjes városa, illetve a tek. Elnökség, vagy esetleg egy, a kiállítás sikerének előmozdítására kiállítási szabályzatunk 57-ik §-a értelmében alakítandó helyi bizottság a kiállítás összes költségeinek a fedezését magára vállalja. Ezenkívül, ismervén a művészek körében uralkodó hangulatot, és számolva a legutóbb más tényezők által rendezett vidéki kiállítások anyagi sikerével, azt ajánlanók a tek. Elnökségnek, hogy a kiállításban résztvevő művészek javára legalább 3—4000 forint ára vásárlást biztosítani sziveskedjenek, mert csakis így remélhetjük, hogy sikerül a művészek érdeklődését a kiállítás iránt felköltenünk, ellenkező esetben pedig ki vagyunk téve annak az eshetőségnek, hogy a kellő érdeklődés híján nem sikerül a kiállításhoz szükséges anyagot összegyűjtenünk, vagy ha sikerül is: az az anyag olyan lesz, a melylyel a társulat cége alatt lehetetlen lesz a nyilvánosság előtt megjelenünk. A 3—4000 forintny művásárlás biztosítására legegyszerűbb módoként azt ajánlanók, ha tek. Elnökség a város, illetve a vármegye vagyosabb köreiből esetleg egy ad hoc vásárló-egyesület szervezése által már előre biztosítaná a kiállításnak a művészek számára való anyagi sikerét. A tek. Elnökség szives választát mielőbb kérve, maradunk — Budapest, 1899. szeptember 15-én — kiváló tisztelttel: az Orsz. M. Képzőművészeti Társulat. Benkó Kálmán igazgató; Mark Lajos igazg. tag; Ambrosovics Dezső titkár.»

HIREK.

* **Személyi hír.** Dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, jogkari dékán, lapunk főszerkesztője október hó 16-ikán, az általános kihallgatások alkalmával, köszönte meg ő Felségének a legfelsőbb kitüntetését, a melyben részesült. Ő Felsége több kérdésben kegyeskedett a jogakadémia viszonyai felől tudakozódni.

* **Himen.** F. hó 11-ikén örök hűséget esküdött Nemessányi Marczel löcsei kir. telegkönyvvezető Isépy Annának Mint tanúk. Nemessányi Gábor és Isépy Andor voltak jelen. A polgári esküvő után a helybeli városi főtemplomban Zaborovszky Béla káplán áldotta meg az ifjú párt.

* **Nekrológ.** Vettük és őszinte részvétellel közöljük a hírt, hogy Zsebrácsky János, Zsebrácsky Géza palocsai r. k. lelkész édesatyja, október 20-ikán délelőtt 10 órákor, élete 57-ik évében, Palocsán elhunyt. Temetése ma, október 22-ikén d. u. 3 órákor fog végbemenni. Nyugodjék békében!

* **Gyász hír.** Mint részvétellel értesülünk, özv. Engel Józsefné sz. Raisz Ilona e hó 20-ikán éjféli 10¹/₂ órákor élte 72-ik évében szívzélhűdésben Eperjesen elhunyt. Temetése — e hó 22-ikén déli 12¹/₂ órákor Eperjesen törtéendő megáldás után — Késmárkon f. hó 23-ikán fog végbemenni. Béke poraira!

* **Kérelem Eperjes hölgyeihez a Petőfi-emléktáblára illesztendő koszorú ügyében.** Mindnyájunk öröme felmerült az a nemes eszme, hogy a Petőfi 1845-ik évi itt tartózkodásának emlékére, a szállásul szolgált ház falába illesztendő emléktáblára az eperjesi nők illesztésének koszorút s ez által is bizonyítsák azt, hogy a magyar lant e legnagyobb mesterének, a hon-szerelme e legkiválóbb dalnokának emléket milyen igaz lelkesedéssel őrzik szívük mélyében, valamint, hogy milyen őszinte érzellemmel vesznek részt ők is az «Eperjesi Széchenyi-kör» nagyszabású, országos jellegűnek ígérkező Petőfi-ünnepén. A közökhajtásnak engedve: van szerencsénk felkérni Eperjes összes nagyérdemű hölgyeit arra, hogy az e célra szánt koszorú költségeihez szives adományaikkal hozzájárulni kegyeskedjenek. Az adományokat igen kérjük vagy alulírottakhoz, vagy pedig Kósch Árpád úrhoz, mint a Kör pénztárosához küldeni. Minden adományt nyilvánosan nyugtázzunk. Kérésünket megújítva, vagyunk kiváló tisztelttel — Eperjes, 1899. október 15-ikén. Tahy Józsefné, s. k.; Horváth Ödönné, s. k. A legmelegebben ajánljuk a szép ügyet városunk hölgyeinek szives figyelmébe és támogatásába!

* **Hazafias ünnep.** Selmech- és Bélabánya szab. kir. város a közadakozás filléreiből szép szobrot emelt a Selmechbánya vidékén elesett honvédek emlékére. A szobrot f. hó 8-ikán leplezték le; városunkból egyedül a theologiai testület volt képviselve Szkalos Emil, Kuszy Emil, és Droba Márton személyében. Ujjabb tett, mely theologusaink hazafiságát bizonyítja.

* **Szaktanácskozás a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumban.** Közélebb érdekes szaktanácskozás volt a kultuszminiszteriumban a művészeti oktatás céljaira szolgáló képek ügyében, a melyen Láng Mihály igazgató is résztvett.

* **Az Erzsébet királyné emlékére emelendő «Örökimádás» temploma** javára országosan eszközöndő gyűjtés tárgyában Eperjesen, 1899. évi okt. hó 9-ikén egybehívott értekezlet, illetve megyei gyűjtőbizottság alakuló közgyűléséről vezetett jegyzőkönyv kivonata. Az elnökség egyhangú megválasztása után Bujanovics Gyuláné ajánlja alelnöknek özv. Gallotsik Vilmosné, pénztárnoknak Zaborovszky Béla káplánt, jegyzőnek Bujanovics Gyula és Horváth Jolán megválasztását Nevezettek egyhangulag megválasztatnak. Következik a vidéki bizottsági tagok választása, a mire nézve Bujanovics Gyuláné következőket ajánlja, s egyzsersmind kérve kéri az illetőket, hogy a megbízatást kegyesen elfogadják. Eperjesen: Dessewffy Ferenczné, Uhlarik Mátyásné, Tahy Józsefné, Egerer Ferenczné, Dienes Lajosné, Szmoligovics Szilárdné, Barts Emilné, Bornemisza Szerafine, Renversné Tomka Zsófia, Schlott Gyuláné, Párkányi Gyuláné és Ghillány József. — Sirokai járás: Gróf Wengerszky Hugóné, Szinyei Merse Béláné, ifj. Meliorisz Kálmáné, Krajcsovics Rezsóné, Frantsek Dezső esperes, Dobránszky János és Sallay Mátyás plébánosok és id. Sikorszky Endre prépost. — Kis-Szeben: Hartsár Péter esperes, Szurmay Jánosné, Windt Arthurné és Ferenczy Irma. — Felső-tarcsai járás: Péchy Melánia, Bánó Ivánné, Dessewffy Marczelné, Berzeviczy Edmundné, Berzeviczy Béláné, Brühl Menyhért esperes, Soltész Ede és Lux Elek plébánosok. — Alsó-tarcsai járás: Semsey Emma, Fűzy Sándorné, Egerer Mihályné, Krucsilák István esperes, özv. báró Vécsey Dénesné, Lieber János és Grofcsik István plébánosok. — Tapolyi járás: Berzeviczy Rezsóné, Rády Antalné, Telekessy János és Szepessy János plébánosok. — Szekcsői járás: Báró Uslár-Gleichen Ottóné, Semsey Ottó, Mikita Antal, Andrásics János és Kangyera József plébánosok. — Bártfa: Korányi Antal prépost, Tóth Istvánné, Tahy Istvánné, Mankovics Rezsóné, Vas Antalné, Tirscher Istvánné, Klimkovszky Józsefné, Arányi Dezsóné és Lieszkovszky Andrásné. — Mako-vicsai járás: Winkler Adámné és Adamovics József esperes. Nevezettek egyhangulag megválasztatnak. A gyűjtés módjait illetőleg Bujanovics Gyuláné a következő indítványt teszi: 1. Fölkértenek a fötiszt. plébánosok, hogy minden évben, tehát még öt éven át, az Erzsébet királyné lelküdvéért mondott gyászmisék alkalmával buzdítsák a népet, hogy az fillérel járuljon az «Örökimádás»-templom építéséhez. Felkértenek a nők, hogy ebben a lelkészeket támogassák. — 2. A közp. és vidéki bizottság tagjai között, neveik

és a sorszám megjelölésével, gyűjtőívek osztatnak ki, azon kérelemmel, hogy azok barátaik és ösmerőseik körében a viszonyokhoz alkalmazkodva, eszközöljenek gyűjtést és igyekezzenek a kath. hívők közönségben az ügy iránt lelkesedést kelteni. A bizottság tagjai között kívánatra Erzsébet emlékképek osztatnak szét, hogy azok az adakozóknak emléket adhassanak. — 3. A bizottság tagjai évente 1—2-szer a fenforgó szükségekhez képest, az elnökök által összehívva, működésükről beszámolnak s az esetleges további teendőket megbeszélnek. — 4. A bizottság tagjai fölkérnek, hogy gyűjtésük eredményét a sárosm. közp. elnökséghez évente legkésőbb decz. végeig benyújtani kegyeskedjenek, hogy az összeg pontos és részletes jelentés kíséretében a budapesti januári nagygyűlésre beküldhető lehessen. — Rövid felszólalások után Bujanovics Gyuláné indítványa egyhangulag elfogadjatik. K. m. f. *Pletényi Endre*, apát, elnök, *Bujanovics Gyuláné Semsey Ilona*, elnök. *Bujanovics Gyula*, jegyző.

* Jogakadémiánk ügye az evang. egyetemes közgyűlésen. A magyarországi ág. hitv. evang. egyház-egyetem október hó 18—20-ikán Budapesten évi rendes közgyűlést tartotta, melyen vármegyénkbeli és városunkból *Chotvács Endre* főesperes, ifj. *Draskóczy Lajos* eperjesi lelkész, *dr. Horváth Ödön* kir. tanácsos, mint jogakadémiai dékán és *dr. Mikler Károly* mint egyházkerületi kiküldött vettek részt. A gyűlés, — melyen több egyetemes egyházi fontos kérdés került tárgyalás alá s többek között a budapesti m. kir. tudományegyetemen államköltségen szervezendő evang. teológiai fakultás felállítására iránt is az elhatározó lépések megtételét kimondották, — foglalkozott jogakadémiánkkal is. *Dr. Horváth Ödön* szót hozta a tiszai ág. ev. egyházkerület azon felterjesztéséhez, mely azt kéri, hogy az eperjesi jogakadémián, mely a hazai ág. evang. egyetemen egyetlen ilyenféle tanintézet, az egyház egyeteme vállalja el állandóan egy tanszék fenntartását. Kiemelte a dékán azt a felette öröndetes fejlődést, a melyet e tanintézet élete felmutat, s különösen utal arra, hogy mindenkiféle az egyházkerület és *Zelenka Pál* püspök jóindulata folytán ez a tanintézet, hallgatószámának száma tekintetében a legelső jogakadémiák sorába emelkedett s kérte a felterjesztés kedvező elintézését. *Baltik Frigyes* püspök a legmelegebb elismeréssel szövegezte a jogakadémia működéséről és rámutat arra, hogy ennek fennmaradása egyházi érdek. Majd *Gyuráts püspök* s *Kubinyi Géza* orsz. képviselő szólaltak fel igen melegen, mire a gyűlés egyhangulag kimondotta, hogy a kérvényt átviszi a közalapi bizottsághoz azzal az utasítással, hogy a kérelem teljesítése tekintetében a jövő évi egyetemes közgyűlés elé javaslatot terjeszzen be. Van tehát reményünk arra, hogy jogakadémiánk további virágzása erről az oldalról is a közel jövőben előmozdíttassék.

* Az eperjesi ág. hitv. evang. I. egyház f. hó 22-ikén, vasárnap délelőtt 11 órakor, a Kollégium nagytermében, *Csánk János* kiérdemült tanító nyugalmi lépése alkalmából ünnepélyes egyházi közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. Tartja *Kubinyi Albert* felügyelő. 2. Az ünnepelt meghívása. 3. Fohász. Éneklék a polg. leányiskola növendékei. 4. Balpatak Imréné Mosánszky Olga úrnő üdvözlője, melynek kíséretében az ünnepelt tanítványainak kegyeletes adományát átnyújtja. 5. Ünnepi beszéd. Tartja *dr. Szehtlo János* m. felügyelő, iskolaszéki elnök. 6. Alkalmi dal. Éneklék a polg. leányisk. növendékei. 7. Oeschger Adél igazgatónő búcsúszózata a kartársak nevében. 8. Alkalmi költemény. Írta *Csengey Gusztáv*. Szavalja *Úsz Irénke* IV. o. tanuló. 9. Elnöki zárószó. Tartja ifj. *Draskóczy Lajos* evang. lelkész. 10. Himnusz. Éneklék a polg. leányiskola növendékei. Az érdemekben megőszült kiváló pedagógus tisztelőre rendezendő ünnepre sok ezer tisztelője s volt tanítványa készül.

* Tanítók gyűlése Soóvárt. A Sárosvármegyei Ált. Népnevelő-egyesület s irokkai járásköre október 19-ikén tartotta meg Soóváron öszi értekezési gyűlést, a melyen a vendégekkel együtt mintegy 60-an vettek részt. *Giller Edéné* óvó-intézetében gyakorlati foglalkozást tartott. Dalolt kisdedeivel *Modora* lebilincselte a hallgatókat, a miért aztán a leglelkesebb elismerést is aratta. *Reményik Lajos* gyak.-iskolai tanító bemutatta *Czukrász Rósa* fonomimikai módszerét. A népiskola ezzel csodát művel. Ezután a törekvő tanító bármely osztalán hat osztályú iskolában is 8 hét alatt meg fogja tanítani a gyermeket az írás és olvasás mesterségére. *Reményik Lajos*, vármegyénk jeles tanítója valóban remekelt gyakorlati tanításával. Az egyesület tagjai elismerésüket és köszönetüket fejezték ki kiváló útmutató tanításáért. *Villm József* színvai r. k. tanító nagy készséggel esztelen a szülői ház és a környeztet befolyását a gyermek erkölcsi fejlődésére. Úgy *Reményik Lajos*, mint *Villm József* felolvasásai meg fognak jelenni a *Magyar Kisdénevelés és Népoktatás*-ban. E gyűlésen ott volt a vármegye huzgó kir. tanfelügyelője, a tanítónőképző tanártestülete, igazgatója és III-ad osztályú növendékei is.

* Tanítók gyűlése Bártfán. Az általános népnevelő-egyesület tapolyi járásköre október 11-ikén Bártfán tartotta önképző gyűlést. *Raab Juliska*, ki nemcsak a megye, de az egész ország egyik legelső óvónője, gyönyörűen beszélgetett kisdedeivel a mákról és mákszedésről. *Krumpholz* alapítványa az óvóintézet jeles működésében dú. kamatokat hoz. A hol oly lélek intézi egy óvóintézet ügyét, mint a *Toperczer Albert* és oly óvónők munkálnak, mint *Raab Juliska* és lelkes társa: ott csak szépek lehetnek tapasztalatunk. *Csontos Alajos*, a bártfai ujonnan szervezett állami iskola igazgatója a népiskola II. osztályában «A három arany halacska» című mesét tárgyalta. Tanítótársai köszönetet mondtak neki szép tanításáért. *Vick Gyula* komáromi áll. tanító az osztalán népiskola órarendjéről olvasott fel. A járáskör e felolvasást is felvette a *Magyar*

Kisdénevelés és Népoktatás közleményeinek a sorába, mert igen sok tanulságos tanácsot ad az órarend szerkesztésére nézve. E gyűlésen is jelen volt a vármegye kir. tanfelügyelője s az egyesület közp. elnöke.

* Magyar, német, francia és angol nyelvben, valamint rajzban és festésben lelkiismeretes oktatást ad egy polgári-iskolai oklevéllel bíró tanítónő. Cím: *Eperjes, Megyeház-utca 8. sz.*

* Erzsébet királyné-szanatórium. Lelkes felhívást tettünk az I. Ferenc József ő cs. és apostoli királyi Felsője védnöksége alatt álló szegénysorsú tüdőbetegek szanatórium-egyesületétől, a mely gyűjtésre hívja tel az egész ország társadalmának minden tagját, abból a célból, hogy a befolyó adományokból *allitsunk szanatóriumot, gyógyító-telepet a vagyontalan tüdőbetegeknek*, melynek neve: «Erzsébet királyné-szanatórium» legyen. Szomorú kegyetlenséggel mutat reá a felhívás arra, hogy Magyarországon a tüdővész betegek száma állandóan megközelíti a *felmilliót* s ezek között különös nagy szám esik a vagyontalan szegényekre, a kik nem védhetik magukat a rettenetes kór pusztításai ellen. A magyar társadalomnak nemes és szent kötelessége az, hogy megvédelmezze ezeket a szegényeket, legnagyobb remék pusztító dühe ellen. Reámutat a felhívás arra is, hogy a vagyontalan szegényeknek nyújtandó védelem: védelem egyszersmind önmagunkra és szeretteinkre nézve is, mert az elhanyagolt szegény betegek útján terjed a legkönnyebben a kórság tovább. Az egyesület hölgybizottságának védői tisztelt *Klotild főhercegnéasszony* sziveskedett elvállalni; elnöke: *gróf Batthyány Lajos*, alelnökei pedig: *baró Harkányi Frigyes* és *dr. Korányi Frigyes*. Azok az alapítók, kiknek alapítványa 5000 fírtot tesz, jogosítva vannak évenként egy ágyat 3 hónapon át díjtalanul, általuk ajánlott és felvételre alkalmas betegek számára igénybe venni. Alapító-tag az, ki legalább 1000 fírtot adományoz egyszerre, vagy egyenlő évi részletekben 5 év alatt. Rendes tag az, ki legalább 100 fírtot fizet be egyszerre, vagy 5 éven át évenként 20 fírtot ad; továbbá azok, kik 10 évi kötelezettséggel évente 10 fírtal járulnak az egylet fenntartásához s ha tagsági idejük utolsó évének letelése előtt egy hónappal kilépésüket be nem jelentik, új 10 évi kötelezettséget vállalnak. Pártoló-tag, ki élethossziglan évenként 1 fírtal nem kevesebb összeget fizet. A gyűjtött összeg 1899. december hó végéig az *Első Magyar Általános Biztosító-társaság főpénztárához* (Budapest) küldendő. Lapunk is, a mikor a legmelegebben ajánlja a nemes emberbaráti vállalatot a magyar társadalom minden egyes tagjának figyelmébe és jóakaró pártfogásába, a legkészségebben vállalkozik arra, hogy minden e célra szolgáló kegyes adományt elfogad, nyilvánosan nyugtáz és rendeltetési helyére küld. «Adakozzék a vagyontalan tüdővészesek számára ki-ki, szíve fel fogása és anyagi tehetsége szerint!»

* Köszönetnyilvánítás. Közöljük a lapunkhoz be- küldött alábbi sorokat: „Miódon az Eperjesi Széchenyi-kör népnevelési szakválasztmánya által Kuró község gör.-kath. iskolájának szegénysorsú tanulóit között ki- osztandó 20 drb magyar «ABC» olvasókönyvet megkaptam: kötelességemnek tartom e helyen a nemes és áldott adományért köszönetet mondani. Igazán sokra kell becsülnöm ezt a részletet, már csak azért is, mert ennek az iskolának úgy külső állapota, valamint belső felszerelése oly szegény és elhagyott, hogy ha azt egy lelkesülő és hivatását szerető tanító meglátná, bizonyára fájó szívvel szemlélné az ott tapasztalható hiányokat. A múlt tanévben a tanköteles gyermekek folytonos buzdításom dacára sem voltak képesek magukat a szükséges tankönyvekkel ellátni, a tanyerem oly sötét, padozatlan, egy fekete táblán és számoló-gépen semmi egyéb taneszközzel felszerelve nincs; mondhatom, ijesztő képet nyújt, — tehát bármily tevékeny szorgalmat fejtsem ki az a tanító, mégis eredményt felmutatni nem lesz képes. Isten áldását kérem még egyszer az Eperjesi Széchenyi-kör hazafias működésére, tagjai a jó Isten sok-sok éveken keresztül a legjobb egészségben és kölcsönös szeretetben tartsa meg, hogy a szegénysorsú és támogatásra szoruló s szeretett hazánk kulturáját fejlesztő iskolákat továbbra is segélyezze! *Kurón*, 1899. október 8. *Szímko Antal*, gör.-kath. tanító.”

* Kérelem. Vettük s a legmelegebb ajánlással közöljük a következő, általános figyelemre érdemes kérelmet: „Gutenberg találmányának művelői: a könyvnyomtatók, megalakították Eperjesen a Magyarországi Könyvnyomdászok Szakegyesületének vidéki bizottságát és szabad idejüket külön otthonukban az önművelődésnek, szellemi ismeretek szerzésének szentelik. Azt mondja a költő a könyvnyomtatóról, hogy:

Egy papírka írott lapja
Langy szellőcske lomb között;
Ég s földrázó viharra nő,
Ha nyomdába költőzött.

A költő forró szerelme
Kebőlől elparolag, —
Kis betűcséimmel abból
Mennyországot alkotok.

És valóban a magyar könyvnyomtató az, ki a kulturának mécsesével bevilágít a nemzet szívébe, hazai irodalmunkban mint közkatonára szerepel, a ki a leirt szóba, a holt ólombetűbe lelket, életet adva, a parányi eszmét világá hirteti, és a ki szerényen, a társadalomban zajtalanul, majdnem elfeledve dolgozgat hangyaszorgalommal, hogy a második honfoglalásban ő neki is jusson egy csekélyke tér, — a magyar könyvnyomtatók itt, az ország határszélén most a művelt magyar közönséghez fordulnak azon tiszteletteljes kérelemmel, hogy alig pár kötetből álló könyvtárunk gyarapítására szives *kegyes-adományal* hozzájárulni kegyeskedjék. Elfogadunk bármely nyelvű s bármily állapotban levő könyveket, teljes füzeteket «Nyomdász Szakegyület, Eperjes, Fő út 17. sz.» czímen (vagy a Kösch-nyomdába) küldve. A kegyes adományokat a helyi lapban köszönettel nyugtázzuk. A miódon kérelmünket megújítva, kegyes támogatását s nekünk híveket szerezni kérjük, maradjon *Eperjes*, 1899. évi szept. hó, — kiváló tisztelettel: *Nyomdász-Szakegyület.*»

* Az iskolakerülés ellen. Az iparos-tanonczok rendszeresen szeretettel úzik az iskolakerülés. A miniszter persze szigorú rendeletet bocsátott ki, hogy ez megszűnjék és így a mesterek úgy szereshetnek leghamarább meggyőződést arról, vajjon volt-e a fiú iskolában vagy sem, ha az ellenőrzési könyvecskéket még az nap megvizsgálják. A mesterek saját érdeke ez, mert a mulasztások miatt őket büntetik meg. A büntetések minimuma 20 fírt, a mely 200 fírtig terjedhet.

* Szegénységi bizonyítványok kiállítása. A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, a melyben reámutat arra, hogy a szegénységi és vagyontalansági bizonyítványok kiállítása s hitelesítése körül a hatóságok nélkülözök a megkívántató körültekintést és alaposítást. Fölhívja tehát a törvényhatóságokat, hogy szigorúan utasítsa az illető hivatalnokokat, hogy a szegénységi bizonyítvány formadók vagyoni és kereseti viszonyairól pontos és megbízható tudakozódás útján szerezenek meggyőződést, hogy így a visszafeléseket lehetőleg meggátolják. Elismerjük, hogy a rendelet üdvös célt óhaj megvalósítani ott, hol arra szükség van, nálunk azonban Eperjesen már a múlt év óta a legelkiismeretesebb eljárás követik.

* Megtámadott cigány lókupecz. Úgy látszik, hogy vidékünk népe már oly sok szomorú tapasztalatot szerzett a vármegyében tartózkodó cigányok felől, hogy közülök még a békességeseen házalókat s kupeczeket sem kiméli. E hó elején pl. *Horvát József* lelesz-polyánai illetőségű lókupecz cigányt a kendei határban *Babély György* és öt társa, kendei és somosujfalu lakosok, vették elő. Horvát József gyanútlanul legeltette lovait az országút szélén, mialatt a legények kocsját az árokba döntve, összetörték; majd nekiestek lovainak, egyet közülök leszúrtak s magát a gádzdát sem kímélték. Öszekötözve több helyen megbicskálták. A kihallgatott legények vallomása szerint a cigány lovai tilosban legelészték volna s ez volt oka bosszújuknak.

* Súlyos testi sértés. *Nyemagut Pál* palocsai gazdát összeszólkkozás folytán késsel és fadorongokkal félholtra verték *Kalakai Pál* és *József*. A szerencsétlenül járt *Nyemagutnak* több életveszélyes sérülése van. A tetteseket a nyomozó csendőrség eddig még nem tudta feltalálni.

* Vásár-áthelyezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a vármegyénk területén levő Kapi községben, az évenként márczius hó 12-ikére eső országos vásár ezentúl állandóan május hó 25-ikén, vagy ha e napra vásár- vagy ünnepnap esnék, az ezen uapot megelőző hét csütörtök napján tartassék.

* A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút üzemében levő zsolna-rajeczi h. é. vasút Ljetava-Lucska, Rajeczfürdő és Rajecz állomásokkal, Bicsicza és Turó-Porubka megálló-rakodóhelyekkel és Rajecz-füldő-megállóhelyllyel f. hó 10-ikén a nyilvános forgalomnak átadották.

* Új népszámlálás. A magyar korona országaiban az utolsó népszámlálás az 1890. december 31-ikén létező állapot szerint 1891. január 10-ikén fejeztett be. A jövő évben ismét új népszámlálás lesz s erre nézve máris folynak a széleskörű előmunkálatok. Hegedűs kereskedelmi miniszter már legközelebb be fogja terjeszteni a képviselőházhoz az 1900. évi népszámlálásra szóló törvényjavaslatot. Ezen legújabb népszámlálás elé már azért is nagy érdeklődéssel tekintenek a tudományos és szakkörök, mivel ez lesz az első népszámlálás a m. kir. központi statisztikai hivatal újjszervezése óta, mely az 1897. évi XXXV. t.-cz. alapján történt.

* «A mai érvényű Magyar Magánjog vezérfonala», írta *dr. Katona Mor* jogtanár. Stampfel Károly jóhírű pozsonyi könyvkiadó egy füzetes vállalatot indított meg, mely a jog- és államtudomány egyes ágait négy éves füzetekben ismerteti, hogy a nem jogász közönség is elsajátíthassa a szükséges alapismereteket. Igen szerencsés gondolat volt ez, mely igazi szükségletnek tesz eleget. Eddigél csak *Bozóky* jeles tollából jelent meg a római Institutiók, a római Pandektajog és az Egyházjog. Igaz, hogy eme nagy anyagnak igen szűk keret a négy sűrűn nyomott ív, de azért bárki meggyőződhetik, hogy eme kis téren is nagy ügyességgel és alapos szakismeretre valló tudással minden lényeges megtalálható. Most *Katona Mór*tól jelent meg a *Magyar Magánjog*, de már nem négy íven, hanem 17 íven, mi 4 füzet terjedelmét öleli föl. Kíváncsian lapoztuk ezt a csinos kiállítású könyvet. Nagy meglepetéssel látjuk, hogy ez a vezérfonal a Magyar Magánjogot tömören bár, de mégis szabatosan, világos nyelvezettel és oly alaposan fejt ki, hogy az nemcsak a laikusnak nyújt minden irányban teljesen kimerítő tájékozást, hanem jogász-ifjúságunknak is nagy hasznára fog a lap tudományt szolgálhatni. Míg a *Zselinszky-Reiner-féle*, 1000 lapot meghaladó tankönyv szinte elriasztja tömegével a kezdőt, addig *Katona* vezérfonala mindazt nyújtja neki, eltekintve a jegyzetektől és a judicaturára való hivatkozástól, a mi a magyar jogélet dogmáiként tekinthető. *Katona* munkája tanúságot tesz nemcsak alapos készütségről, a tudományos kontroverziákban való jártasságról, hanem arról is, hogy gyakorlati finom jogérzéke van, melyen átszűrődik mindaz a tudományos tételekből, mi beváló a konkrét viszonyok elrendezésére. Meggyőződésünk eme könyvről az, hogy hamarosan meg fogja hódítani a közönséget, mert alapos és tudományos volta mellett még vonzó előadása is van, mi elég ritka jogi irodalmunkban. A mi különösen ajánlja e munkát — olcsósága. (Ára 1 fírt 20 kr.) Alkalmas ez a munka arra, hogy megkedveltesse az olvasóval a különben nehéz anyagot, a mi szerintünk a legnagyobb dicséret egy munkánál. Melegen ajánljuk.

* Helyi. A költészet mint játék. A költészet fejlődésének legszebb példáját a görög irodalom története szolgáltatja. Ott zendültek a himnuszok, ott

harsogtak az fogantak az é kot az ó-kor dicsőítette meg királya: Home kitünőbb eszte Aristoteles poe fogyoit a hazas és Platon hely Menandros. A mely a szellen istenek és hős csempésznek, giákban is sze tebbek ez id mely műfaj megfelelt. A indultak. He tudóskodással tévedései, olya író, hogy ügye tással ut meg vagy egymás alakokat ábra madárszárnyat nak nevezte el ban is az törté

N
a hűg
az em
sz
a I
S
kítinő sikre
E
Vasme
K
Első rang
Számos o
oly egyéne
folytán
hasi po
tünemény
homok
Kapható ásv
A Sa

Kors

K

Pénz
érték
köny
Mind
kötve

K

K

K

K

K

K

K

K

K

K

K

K

K

harsogtak az ódák legfőbbesébb példányképei, ott fogantak az édesbús elégiák, ott öltöttek művészi alakot az ó-kor örökbecsű tragédiái s görög nyelven dicsőítette meg Akhilles és Odysseus sorsát a költők királya: Homeros. Még az első- s talán maig a legkitünőbb esztétikai mű görög talajból sarjadt elő: Aristoteles poetikája. De lassanként a terjedő hazában fogyott a hazaszeretet. Az Alexandriai korban Sokrates és Platon helyét Epikuros foglalja el, Aristophanesét Menandros. A költészet tudós udvari költészetté vált, mely a szellemeskedő közönséghez beszélt. Az írók az istenek és hősök történetébe új szerelmi kalandokat csempésznek, érzékelik a szerelm festésében. Az elégiákban is szerelmi kalandokat rajzolnak. Legsikerültebbek ez időtájt a csipős, csattanós epigrammák-mely műfaj e szellemes, tudálemos kornak kiválóan megfelelt. Az igazi lyrai formák teljes enyészetnek indultak. Hexameteres himnuszok nehézkesebbek, telvék tudóskodással. Előfordulnak, mint az izlés jellemző tévedései, olyan alkalmi költemények is, melyeket az író, hogy ügyességét fitogtassa, oly körmönfont számitással írt meg, hogy a költemény sorai egymás alá vagy egymás mellé helyezve, mindenféle fantasztikus alakokat ábrázoltak; pásztorsípót, baltát, keresztet, madárszárnyat, tojást. Maga a kor is játéknak, paignianak nevezte el ezt a műfajt. Szóval a görög irodalomban is az történt, a mi minden irodalomban szokott,

hogy az irodalom kiterjedésével becséből veszít. Ez alexandriai korbeli irodalmat tárgyalja igen szépen és élénken a *Nagy Képes Világtörténet* most megjelent 41. füzeté. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 8 ft; füzetenként is kapható 30 krjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII, Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Foulard-selyem 65 krtól

3 ft 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok- és színekben, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként, a legdivatosabb szövés-, szín- és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.
Magyar levelezés. Svajczba kétszeres levélbélveleg ragasztandó.

Főszerkesztő: Dr. Horváth Ödön.
Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly.
Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

456—1899. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az új-szandecz kir. járásbírósa 1897. évi 2013. számú végzése következtében dr. Glück Jónás ügyvéd által képviselt Majersdorf Lázár javára **Schönberg Mailach** ellen 85 ft s jár. erejéig 1899. évi július hó 7-ikén foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 320 ft-ra becsült szobabútorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bártfai kir. bíróság V. 364—1899. sz. végzése folytán 85 ft tökekövetelés, ennek 1898. évi május hó 26. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 20 ft 29 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Marien-thalban leendő eszközzésére **1899. évi október hó 25-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Bártfán, 1899. évi október hó 10-ikén.

Itj. Mikler Sámuel,
kir. bírósági végrehajtó.

462—1899. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszék 1899. évi 3779. sz. végzése következtében dr. Glück Jónás ügyvéd által képviselt Bártfai Hitelbank javára **Friedmann Mayer és társai** ellen 500 ft s jár. erejéig 1899. évi július hó 6-ikán foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1310 ft-ra becsült Thora és ülőhelyek a bártfai zsinagógában, mely ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bártfai kir. bíróság V. 298/2—1899. sz. végzése folytán 500 ft tökekövetelés, ennek 1899. évi május hó 18-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 53 ft 33 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Bártfán leendő eszközzésére **1899. évi október hó 30-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Bártfán, 1899. évi október hó 14-ikén.

Itj. Mikler Sámuel,
kir. bírósági végrehajtó.

NYILT-TÉR.

Vesebajoknál,
a húgyhólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a **Lithion-forrás**

Salvator

kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diätetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetenyekben vagy hűg, savas vese-homok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A **Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.**

476—1899. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a buczaczi kir. járásbírósa 1899. évi Cb. III. 1427. számú végzése következtében E. Grosz czégnak javára **Vogel Nattali** stb. ellen 40 ft s jár. erejéig 1899. évi július hó 18-ikán foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 320 ft-ra becsült szobabútorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bártfai kir. bíróság V. 93—1899. sz. végzése folytán 40 ft tökekövetelés, ennek 1899. évi augusztus hó 16-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 23 ft 95 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Marien-thalban leendő eszközzésére **1899. évi október hó 25-ik napjának d. u. 4 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Bártfán, 1899. évi október hó 10-ikén.

Itj. Mikler Sámuel,
kir. bírósági végrehajtó.

2177—1899. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. járásbírósa 1899. évi Sp. 1494. számú végzése következtében Petrik István javára **Weinfeld Jozsef** ellen 39 ft s jár. erejéig 1899. évi augusztus hó 8-ikán foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 350 ft-ra becsült hordó-dongákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bártfai kir. bíróság V. 387/2—1899. sz. végzése folytán 39 ft tökekövetelés, ennek 1899. évi február hó 24-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 23 ft 65 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Hertneken, a vasúti állomáson leendő eszközzésére **1899. évi október hó 26-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Bártfán, 1899. évi október hó 11-ikén.

Itj. Mikler Sámuel,
kir. bírósági végrehajtó.

Egy

Magyarad-Ménes-vidéki szőlőbirtokos
megbízható

helyi ügynököt

keres,

ki mellékfoglalkozáskép valódi borainak eladását közvetítené.

Czím a kiadóhivatalban.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Korszerűen s dusan felszerelt * Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESÉN.

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intőlevelek, czímkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnomással. ○○○

Pénzintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítás, köz- magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és gyors kiállítása.

↳ Különlegesség könyvnyomdai színyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók izléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítás. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíték.

Bármely hirlapra előfizetések közvetítése.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával.

5727—1899. k. ü. szám. Az eperjesi kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetés.

Az eperjesi kir. ügyészség hivatali és a felügyelete alatt álló központi fogház helyiségeinek fűtésére 1900-ik évben szükségelt körülbelül 251 köbm. tűzifa szállításának biztosítására a kir. ügyészség hivatalos helyiségeiben 1899. évi október 30-ik napján d. e. 9 órakor árlejtés fog tartatni.

Erről a vállalkozni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árlejtési feltételeket a kir. ügyészségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetik, továbbá, hogy bánatpénzül 120 kor., azaz egyszázhusz korona teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban és pedig zárt írásbeli ajánlatnál ezzel egyidejűleg, a szóbeli árlejtésben résztvevő által pedig ezt megelőzőleg kellően bélyegezett zárt írásbeli ajánlatok — melyekben vállalkozni szándékozó kinyilatkoztatni tartozik, hogy az árlejtési feltételeket ismeri, azoknak magát aláveti — lepecsételve a szóbeli árlejtés megkezdéseig fogadtnak el.

Kir. ügyészség Eperjesen, 1899. okt. 7-én.

Grynæus,
kir. ügyész.**Irnoki minőségben**

fölvétetik

a nagymihályi uradalmi műmalomba egy jóerkölcsű

nőtlen fiatalember,

ki ügyes és megbízható számloló, a magyar és német nyelvet szóban és írásban tudja, esetleg tótul is beszél.

Bizonyítványai másolatban beküldendők Zemplén-Nagymihályba.

Gróf Sztáray Antal nagymihályi műmalma.

A holland-amerikai útirány.

Hetenkint egy- vagy kétszeri gőzforralom

Rotterdamtól New-Yorkig.

Cajüt-iroda: Bécs, I., Kolowratring 7/a.
Fédézet-iroda: Bécs, IV., Weyringasse 10.

I. Cajüte:

Április 1-től Okt. 31-ig
290—400 Mk.*

II. Cajüte:

Aug. 1-től Okt. 15-ig
200 Mk.
Okt. 16-tól Julius 31-ig
180 Márka.

* A cajüte fekvése és nagysága, valamint a gőzös gyorsasága és elegánciája szerint.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari szállító, hangszergyáros,
a Rákóczi-féle tárogató feltalálója.

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Hegedük vonóval 3 firtól 15 firtig.
Mester-hegedük vonóval 15 firtól 300 firtig.
Gordonkák vonóval 10 forinttól 150 firtig.
Nagybögők vonóval 30 forinttól 100 firtig.

Fuvolák 2 firtól 100 firtig.

Szárny-kürtök 14 firtól 20 firtig.

Czimbalomok 35 firtól 300 firtig.

Ósi magyar tárogató, szabadalmazva, 20 firtól 60 firtig.

Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú harmonikák 3, 4, 5, 6, 8, 10 firtól 80 firtig.

Templomi és más zenekarok részére szükséges fuvó- és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett legjutányosabb árban szállítanak.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Hirdetmény.

Eperjesen, Kassai-út 41. sz. alatt

egy 5 szoba, konyha, pincze s a szükséges mellékhelyiségekből álló

különálló ház

a hozzátartozó díszkerttel s egy kis zöldségeskerttel minden órában

kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad Holénia József bankjegyleti pénztárnok.

Vigyázzunk a védjegyre!

Máriazell gyomorcsépek

nagszerűen hatnak gyomorbajknál, nélkülözhetetlen s általánosan ismert házi és népszerű étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfújtság, savanyú felbűfögés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörccs, székülesnél.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortülséghez és étellekkel és italokkal, giliszták-, májbajok- és hámorrohidáknál.

Említett bajknál a Máriazell gyomorcsépek évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszer-tára a „Magyar Királyhoz”, Bécs, I., Fleischmarkt.

A Máriazell gyomorcsépek valódián kaphatók: Eperjes: Barts Emil és Molitorisz I. gyógyszerészeknél. — Honmona: Szekerák A. gyógyszerésznél. — Kis-Szeben: Widder Gy. gyógyszerésznél. — Lubló: Ignatovits A. gyógyszerésznél. — Szilvá: Csizsár Árpád gyógyszerésznél.

• Legjutányosabb árak! •

Őszi és téli idényre

ajánlok legnagyobb választékban női ruhakelméket, gyapjú-, selyem-, flannel-, barchet és mosókelméket hozzávaló díszekkel.

CONFECTIO:

gallér, kabát, köpenyeg, sapka, boa és karmantyú.

Csipke, pamut és gyapjú-függönyök, asztal- és ágytakarók, pokróczok, futó- és nagy-szőnyegek.

Csak Schroll-féle chiffonok és tiszta len-vásznak, kávé- és asztalkészletek.

NŐI KELENGYE

kész fehéreművekben állandó raktár, minden árban s legjobb kivitelben.

Singer-féle és karikahajós varrógépek raktára.

Vidékre minták bérmentve!

ZAVATZKY SZILÁRD

divat- és vászonkereskedése, Eperjes.

Hazai Ipar**Csak is****Hazai Ipart****pártoljuk!**

FUCHS és SCHLICHTER.
Budapest, VI. Jász-utca 7.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára. — Egy nagy palack ára 1 forint 35 krajczár.
Egy kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 krajczár.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr.
1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kapható:

Steinhauser A. István czégnél Egerben.

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében Eperjesen.

E

Előfizetési negyedéve

Hirdetési díj: H. tésért jutányosab. H.

A Pe

Megjött mely magáv is! Azt a Pe sát még a melyen társ művelődési Széchenyi-kövének megd szívének lell

Kétségt a megrende künkön anny körünk. Hisz ezt a nemes mely két év buzgó műkö hazai közmű is oly benső tünk — s k művészetünk az egyesület venni, a mely biztosítékul általa rendez a nagy névh mely az ünne olyan magas

Szécheny a szép s hoz mert hiszen költő eperjes len s igaz b annyi hazafi lettel, féltve a mikor a k nek egyik igy szívű, az iga István közö ünnepet szen emlékezeténe ünnepléses lak»-hoz s le

AZ „EPE

A cze

1886. július A gyönyörű kedves Czeméte vendégeinknek egyik legbajosa suk ottan nyar A meglátog Kardos Tivad Van-e valaki a ki már elfele elefedte volna «Kardos bácsi» a ki ifjabb kor nemes ügyet tanúsított neme kulturális intéz Oh én azt lünk senki sen den nap délbe ezerszer kedves szárnyaikkal ott s a melyek az ő ápoljtjai volta gyöngéd és ne A kedves «P s nem csekély nak az ő szerete pontjait és lát «Ismeritek-e csodálkozott tag megmutatom!»